

แบบฝึก

สวดมนต์หมู่สรรเสริญพระรัตนตรัย

ทำนองสรภัญญะ

กรมการศาสนา
กระทรวงวัฒนธรรม
www.dra.go.th

แบบฝึก
สวดมนต์หมู่สรรเสริญพระรัตนตรัย
ทำนองสรภัญญะ

กรมการศาสนา
กระทรวงวัฒนธรรม
www.dra.go.th

แบบฝึกสวดมนต์หมู่สรรเสริญพระรัตนตรัย ทำนองสรภัญญะ

ผู้จัดพิมพ์ กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม

ปีที่พิมพ์ พ.ศ. ๒๕๕๓

จำนวนพิมพ์ ๑๐,๐๐๐ เล่ม

ISBN 978-974-9536-87-2

ที่ปรึกษา

๑. นายศต แดงเอียด	อธิบดีกรมการศาสนา
๒. นายกฤษศญพงษ์ ศิริ	รองอธิบดีกรมการศาสนา
๓. นายพิสิทธิ์ นีรัตติวงศกรณ	ผู้อำนวยการกองศาสนูปถัมภ์
๔. นางสาวภัทศุจีภรณ์ จิปีภพ	เลขานุการกรมการศาสนา

รวบรวม/เรียบเรียง/จัดทำต้นฉบับ

นางละออ ปานพิมพ์ นักวิชาการศาสนาชำนาญการ

คณะทำงาน

๑. นายสุเทพ เกษมพรหมณี	นักวิชาการศาสนาชำนาญการพิเศษ
๒. นายสุทิน ยางก้อน	เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้านศาสนา

พิสูจน์อักษร

นายสุเทพ เกษมพรหมณี นักวิชาการศาสนาชำนาญการพิเศษ

ออกแบบปก/รูปเล่ม

นายสุทิน ยางก้อน เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้านศาสนา

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
๗๙ ถนนนางงามสวน แขวงตลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ๑๐๙๐๐
โทร. ๐-๒๕๖๑-๕๕๖๗ โทรสาร ๐-๒๕๖๙-๕๑๐๑
นายโชคดี ออสวรรณ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา พ.ศ. ๒๕๕๓

คำนำ

การสวดมนต์หมู่สรรเสริญพระรัตนตรัย ทำนองสรภัญญะ เป็นกิจกรรมที่สำคัญทางพระพุทธศาสนา กิจกรรมหนึ่งที่กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรม เพื่อเป็นการปลูกฝังให้เยาวชนของชาติมีจิตใจที่อ่อนโยน เยือกเย็น และยังเป็นการส่งเสริมให้เยาวชนมีความประพฤติดี มีความอดทน มีความรักสามัคคี มีความรับผิดชอบร่วมกัน และกล้าแสดงออก ในสิ่งที่ถูกต้องดีงาม ทั้งยังเป็นการกระตุ้นเตือนให้สถานศึกษาต่าง ๆ ได้ฝึกฝนนักเรียนให้มีการสวดมนต์เป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ

กรมการศาสนา ร่วมกับสำนักงานบริหารการศึกษาศาสนา พุทธศาสนา วันอาทิตย์แห่งประเทศไทย วัดอนงคาราม เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร ได้ให้ความสำคัญของการสวดมนต์ จึงได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียน ได้มีการสวดมนต์ทั้งโรงเรียน และคัดเลือกนักเรียนที่มีทักษะการสวดมนต์ที่ดี มาฝึกฝนการสวดมนต์หมู่สรรเสริญพระรัตนตรัย ทำนองสรภัญญะ เข้าแข่งขัน การประกวดสวดมนต์หมู่ฯ ซึ่งผู้ชนะเลิศจะได้รับโลรางวัลพระราชทาน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในพิธีเปิดงานสัปดาห์ส่งเสริม พระพุทธศาสนา เนื่องในเทศกาลวิสาขบูชา

การจัดประกวดสวดมนต์หมู่สรรเสริญพระรัตนตรัย ทำนองสรภัญญะ จากประสบการณ์การจัดประกวดที่ผ่านมา มีผู้สนใจสอบถามเรื่องการ ฝึกทักษะการสวดมนต์หมู่ฯ เป็นจำนวนมาก กรมการศาสนา ตระหนักและเห็น ความสำคัญของการดำเนินงานในเรื่องดังกล่าว อีกทั้งเพื่อให้การสวดมนต์หมู่ฯ ได้รับการพัฒนามากยิ่งขึ้น จึงได้จัดทำเอกสารชุดแบบฝึกสวดมนต์หมู่สรรเสริญ

พระรัตนตรัย ทำนองสรภัญญะเล่มนี้ขึ้น เพื่อใช้เป็นองค์ความรู้ สร้างความเข้าใจ ให้ครูอาจารย์ผู้ฝึกสอนนักเรียนจะได้ฝึกสอนนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะว่าการฝึกทักษะจะทำให้นักเรียนเกิดความชำนาญ คล่องแคล่ว มีพัฒนาการ ด้านการสวดมนต์ และมีความเข้าใจในบทสวดมนต์หมู่สรรเสริญพระรัตนตรัย ทำนองสรภัญญะ เป็นอย่างดี

กรมการศาสนา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารชุดแบบฝึกสวดมนต์หมู่ฯ เล่มนี้ คงเป็นประโยชน์สำหรับสถานศึกษา ครูผู้ฝึกสอน ตลอดจนผู้เกี่ยวข้อง ในการใช้องค์ความรู้ในการดำเนินงาน กรมการศาสนา ขอขอบคุณสำนักงาน บริหารการศึกษาระพุทธศาสนาวันอาทิตย์แห่งประเทศไทย ที่ให้ความอนุเคราะห์ ด้านข้อมูล ทำให้หนังสือเล่มนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีไว้ ณ โอกาสนี้

(นายตต แดงเอียด)

อธิบดีกรมการศาสนา

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
ประเภทของการสวดมนต์	๑
อานิสงส์ของการสวดมนต์	๒
คุณสมบัติของโรงเรียนและนักเรียนที่เข้าประกวด	๓
เกณฑ์การตัดสิน	๔
เกณฑ์การให้คะแนน	๔
เกณฑ์การตัดคะแนน	๖
คำครุ คำลหุไทย	๗
แบบฝึกหัดสวดมนต์หมู่สรรเสริญพระรัตนตรัย ทำนองสรภัญญะ	๑๐
บทนมัสการพระรัตนตรัย	๑๐
บทสวดพระพุทธคุณ	๑๑
บทสวดพระธรรมคุณ	๑๒
บทสวดพระสังฆคุณ	๑๓
บทสวดชยสิทธิคาถาหรือบทพาหุง	๑๕
ภาคผนวก	๑๗

การสวดมนต์ให้พระองค์เป็นการสร้างมนต์ชีวิตไว้ประจำตัว เป็นการดำรงชีวิตอยู่อย่างไม่ประมาทและสร้างพลังจิต ยิ่งความมั่นคงให้เกิดขึ้นกับตนเองในการดำรงชีวิตประจำวันให้มีสติระลึกรู้อยู่เสมอในการที่จะประพฤติชอบในกรอบของศีลธรรม อันเป็นการนำความสุขความเจริญมาสู่ตนเอง เป็นชีวิตที่มั่นคง และจักส่งผลให้เกิดความมั่นคงทั้งต่อตนเองและประเทศชาติ

ประเภทของการสวดมนต์

การสวดมนต์มีอยู่ ๒ แบบ คือ

๑. การสวดมนต์เป็นบท ๆ เป็นคำ ๆ เรียกว่าแบบปทกณะ เช่น แบบที่พระสงฆ์สวดกันอยู่ทั่วไปในวัดหรือในงานพิธีต่าง ๆ

๒. การสวดแบบใช้เสียงตามทำนองของบทพระพันธ์ จันท์ลักษณะต่าง ๆ เรียกว่าแบบสรกณะ เช่น แบบที่พระสงฆ์สวดในงานพิธีรับเทศน์หรือในเทศกาลพิเศษ เช่น การสวดในวันวิสาขบูชา วันมาฆบูชา เป็นต้น วิธีสวดแบบสรกณะ เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “สรกัญญะ” (อ่านว่า สะ-ระ-พัน-ยะ) และต่อมาได้วิวัฒนาการให้พระสงฆ์เทศน์เป็นทำนองแหล่ขึ้นในบททำนองร่ายยาว เช่น ในเรื่องพระเวสสันดรชาดกจนถึงปัจจุบัน

การสวดมนต์ทำนองสรกัญญะด้วยภาษาบาลี มีมาตั้งแต่ครั้งพุทธกาล ส่วนการสวดมนต์สรรเสริญพระรัตนตรัย ทำนองสรกัญญะ ที่เป็นภาษาไทย สันนิษฐานว่า น่าจะมีขึ้นประมาณรัชกาลที่ ๕ ด้วยเหตุผลว่า คำพระพันธ์ สวดมนต์สรรเสริญพระรัตนตรัยที่เป็นภาษาไทย (คือ องค์ใดพระสัมพุทธ ๗๗๗ ภาวนันันนิรันดร, ธรรมะคือคุณากร ๗๗๗ ด้วยจิตและกายวาจา และสงฆ์ใด สว่างศาสนา ๗๗๗ จงดับและกลับเลื่อมสุญ) ที่เป็นบทจันท์ลักษณะต่าง ๆ ซึ่งใช้สวดในปัจจุบันนี้ พระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร) เป็นผู้ประพันธ์

อานิสงส์ของการสวดมนต์

๑. **ขจัดนิรวณ** อันเป็นอุปสรรคต่อการทำความดี ก่อให้เกิดความสดชื่นแจ่มใส จิตใจเบิกบาน

๒. **ได้ศึกษาคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า** ตามหลักไตรสิกขา เพราะในขณะที่สวดมนต์มีกาย วาจาปกติ (มีศีล) มีใจจดจ่อแน่วแน่อยู่กับบทสวดมนต์ (มีสมาธิ) ได้รู้คุณค่าของพระรัตนตรัยตามคำแปลของบทสวด (มีปัญญา)

๓. **ตัดรากเหง้าแห่งความเห็นแก่ตัว** เพราะขณะสวดมนต์จิตจดจ่ออยู่ที่บทสวด ไม่คิดถึงตัวเอง ความโลภ ความโกรธ ความหลง จึงไม่ได้โอกาสเข้ามาแทรกในจิตได้

๔. **จิตไม่ขุ่นมัว** เกิดสมาธิมั่นคง เพราะขณะสวดมนต์ผู้สวดจะต้องสำรวมใจแน่วแน่ ด้วยเกรงว่าจะสวดผิด จิตจึงเป็นสมาธิ เมื่อจิตเป็นสมาธิ ความสงบเยือกเย็นย่อมเกิดขึ้น

๕. **ได้เสริมส่งปัญญาบารมี** การสวดมนต์ได้รู้คำแปล รู้ความหมาย ย่อมทำให้ผู้สวดได้ปัญญาบารมี ทำให้คำสอนมั่นคง ไม่ผิดเพี้ยนไปจากเดิม

๖. **สืบสานความดีสืบต่ออายุพระพุทธศาสนา** เพราะการสวดมนต์ผู้สวดย่อมได้รู้แนวทางปฏิบัติในการดำเนินชีวิตที่ดี เมื่อปฏิบัติตามย่อมได้รับผลเป็นความสะอาด สว่าง สงบของจิตใจ นั่นคือพระพุทธศาสนามั่นคงอยู่กับผู้สวดมนต์ และถือได้ว่าได้ปฏิบัติบูชาสืบต่ออายุพระพุทธศาสนาให้ยืนยาวต่อไปโดยแท้จริง

๗. **ทำหน้าที่ของอุบาสกอุบาสิกาให้สมบูรณ์** ผู้สวดมนต์ย่อมได้ชื่อว่า ได้ทำหน้าที่ของอุบาสกอุบาสิกาให้สมบูรณ์ เป็นแบบอย่างให้ผู้อื่นปฏิบัติตาม เกิดความสามัคคีในสังฆมและหมู่คณะ

คุณสมบัติของโรงเรียนและนักเรียนที่เข้าประกวด

๑. สถานศึกษาต่าง ๆ (ไม่รวมถึงศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์) ส่งนักเรียนเข้าประกวดได้ระดับละ ๑ ทีม ๆ ละ ๕ คน (สำรองได้ ๒ คน)
๒. เป็นสถานศึกษาที่เปิดการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษาหรือระดับมัธยมศึกษา/อาชีวศึกษา (ปวช.)
๓. เป็นสถานศึกษาที่มีนักเรียนชายล้วน หญิงล้วน หรือสหศึกษา
๔. นักเรียนผู้เข้าประกวดจะต้องเป็นผู้ที่กำลังศึกษาในระดับที่กำหนดของสถานศึกษานั้น ๆ และนับถือศาสนาพุทธ
๕. นักเรียนสามารถสวมตนต์หมู่สรรเสริญพระรัตนตรัย ทำนองสรภัญญะ ได้ทั้ง ๔ บท
๖. นักเรียนจะต้องแต่งกายให้เรียบร้อยตามระเบียบของสถานศึกษานั้น ๆ
๗. สถานศึกษาที่ได้รับรางวัลชนะเลิศในระดับประเทศมาแล้ว มีสิทธิ์ส่งนักเรียนที่ได้รับรางวัลชนะเลิศ เข้าประกวดได้ไม่เกิน ๒ คน ในระดับเดียวกัน และนักเรียน ๒ คนดังกล่าว คนใดคนหนึ่งต้องไม่ใช่ผู้นำสวดที่ได้รับรางวัลชนะเลิศมาแล้ว

เกณฑ์การตัดสิน

๑. ความถูกต้องของการกราบพระรัตนตรัย การทำความเคารพ
ธงชาติและพระบรมฉายาลักษณ์ ตามลำดับ
๒. ความถูกต้องของอักขระ จังหวะ ทำนอง
๓. ความไพเราะของน้ำเสียงในการสวดมนต์หมู่ฯ
๔. ความพร้อมเพรียง มารยาทของหมู่คณะ เช่น การกราบ เป็นต้น
๕. ความถูกต้องสวยงามของท่าทางขณะสวดมนต์ เช่น
การประนมมือ เป็นต้น
๖. ผลการตัดสินของคณะกรรมการถือเป็นอันยุติ

เกณฑ์การให้คะแนน

๑. ความถูกต้องของอักขระ	๒๐ คะแนน
๒. ความถูกต้องของจังหวะ	๒๐ คะแนน
๓. ความถูกต้องของทำนอง	๒๐ คะแนน
๔. ความไพเราะของน้ำเสียง	๒๐ คะแนน
๕. ความพร้อมเพรียงโดยรวม	๑๐ คะแนน
๖. มารยาทและท่าทาง	๑๐ คะแนน

อธิบาย

๑. ความถูกต้องของอักษร

หมายถึง การว่าตัวอักษร คือ พยัญชนะและสระ ได้ชัดเจนถูกต้องตามหลักภาษาไทยและภาษาบาลี ว่าตัวกล้ำ ตัว ร ตัว ล อักษรสูง อักษรต่ำ ที่มะ รัสสะ อัทธสระ ได้ถูกต้องตามระเบียบแบบแผนของภาษา

๒. ความถูกต้องของจังหวะ

หมายถึง รู้จักรวรรคตอนว่า ตรงไหนควรหยุด ตรงไหนไม่ควรหยุด ตรงไหนควรว่าติดต่อกันไป ตรงไหนควรเอื้อน (จังหวะที่ถือว่าผิดคือจังหวะที่ว่าซ้ำ ยืดยาว หรือเร็วจนเกินไป และหยุดในแต่ละวรรคนานเกินไป)

๓. ความถูกต้องของทำนอง

หมายถึง เมื่อสวดภาษาบาลี สวดตามสังโยควิธี เมื่อสวดภาษาไทย สรรเสริญ พระพุทธคุณ พระธรรมคุณ พระสังฆคุณ และบทพาหุง ต้องสวดทำนองสรภัญญะให้ถูกต้องตามบทประพันธ์นั้น ๆ (ห้ามสวดทำนองเสนาะ)

๔. ความไพเราะของน้ำเสียง

หมายถึง เสียงที่เปล่งออกมาเต็มเสียง ดังชัดเจน มีกังวานไพเราะเสนาะหู ไม่แหบหรือค่อยจนเกินไป เสียงกลมกล่อม ไม่แตก ไม่พร่า การเอื้อนที่เอื้อนได้ไพเราะ

๕. ความพร้อมเพรียงโดยรวม

หมายถึง ขณะสวดว่าพร้อมกันทั้งอักษร จังหวะ ทำนอง กลมกลืนเสมือนเสียงเดียวกัน ไม่มีเสียงแตกแยกออกไป เช่น หลายคนว่าเสียงสูง แต่มีบางคนว่าเสียงต่ำ หรือหลายคนสวดเร็วหรือพอดี แต่บางคนสวดช้าและลากเสียง เป็นต้น

๖. มารยาทและท่าทาง

หมายถึง การแต่งกาย ความเรียบร้อยของแต่ละคนและทั้งคณะ กิริยาที่เข้าไปในสถานที่ประกวดสวดมนต์ การเดินเข้าไปในที่ประชุม การเดินเข้า การนั่งคุกเข่า (อิริยาบถขณะสวดมนต์ต้องนั่งคุกเข่าประนมมือ) การกราบพระรัตนตรัยแบบเบญจางคประดิษฐ์ การทำความเคารพธงชาติ และการแสดงความเคารพพระบรมฉายาลักษณ์ (ถ้าไม่ได้ตั้งไว้ให้กราบพระรัตนตรัยแล้วเริ่มสวดได้เลย)

เกณฑ์การตัดคะแนน

ก. เกณฑ์การตัดสิน “ความถูกต้องของอักขระ”

เกณฑ์ที่คณะกรรมการพิจารณาตัดคะแนนเกี่ยวกับอักขระ คือ

๑. สวดตัว ร เป็น ๓ ตัด ๑ คะแนน (ทุกครั้งที่ว่าผิด)
๒. คำควบกล้ำว่าไม่ควบกล้ำตัด ๑ คะแนน (ทุกครั้งที่ว่าผิด)
๓. สวดผิดคำอื่นนอกเหนือจากนี้ ตัดคำละ ๑ คะแนน

ข. เกณฑ์การตัดสิน “ความถูกต้องของจังหวะ”

เกณฑ์ที่คณะกรรมการพิจารณาตัดคะแนนเกี่ยวกับจังหวะ คือ

๑. ขึ้นบทนำผิดแบบ กล่าวคือ ต้องขึ้นนำคำเดียวในบท นะโม/สวากขาโต/สัพพิณโน/และพาหุ หากขึ้นมากกว่าคำเดียวให้ตัดบทละ ๑ คะแนน ยกเว้นบทพุทธคุณ ให้ขึ้นว่า อิติปิ โส

๒. สวดจังหวะไม่เท่ากัน ช้าบ้าง เร็วบ้าง ให้ตัดแห่งละ ๑ คะแนน

๓. คำคร่อมวรรคที่มีเครื่องหมายยัติภังค์ ต้องเอื้อน (เอื้อนให้เสียงต่อเนื่องไปถึงคำในวรรคถัดไปโดยมิให้เสียงขาด) หากไม่เอื้อนถือว่าผิดจังหวะ ให้ตัดแห่งละ ๑ คะแนน เว้นแต่วรรคก่อนจบให้เอื้อนโดยให้เสียงขาดคำ หากมิให้เสียงขาดคำให้ตัด ๑ คะแนน เช่น บทสวดพระพุทธคุณภาษาไทยที่ว่า “สัมพุทธการุญ-ณภาพันนั้นนิรันดร” ต้องเอื้อนคำว่า “รุญ” ให้เสียงขาดคำ จากคำว่า “-ณภาพันนั้น”

๔. สวดเร็วหรือช้าเกินไปทุกบททั้งภาษาบาลีและภาษาไทย ให้ตัดคะแนนได้ แต่ต้องให้คะแนนไม่เกินระดับพอใช้

ค. เกณฑ์การตัดสิน “ความถูกต้องของทำนอง”

เกณฑ์ที่คณะกรรมการพิจารณาตัดคะแนนเกี่ยวกับทำนอง สวดมนต์ คือ

๑. บทนมัสการพระรัตนตรัยไม่สวดเป็นทำนองนำ คือมีผู้นำ ๑ คน
ที่เหลือให้สวดตาม หรือมีผู้นำ ๑ คน แล้วสวดพร้อมกันทั้งหมดอีกครั้งหนึ่ง

๒. การสวดภาษาบาลี ตั้งแต่บท นะโม เป็นต้นไป ไม่สวด
ทำนองสังโยค

๓. การสวดภาษาไทย ไม่สวดทำนองสรภัญญะตามลักษณะ
ฉันทลักษณ์นั้น ๆ

๔. การประกวดในรอบคัดเลือก รอบชิงชนะเลิศ สวดบท
ที่กำหนดไม่ครบและไม่ปฏิบัติตามกติกาที่กำหนด ให้คะแนนได้ไม่เกินระดับพอใช้

ง. เกณฑ์การตัดสิน “ความไพเราะของน้ำเสียง”

เกณฑ์ที่คณะกรรมการพิจารณาตัดสินคะแนนเกี่ยวกับน้ำเสียง
ในการสวดมนต์ คือ

๑. สวดใช้น้ำเสียงตั้งเกินไป ไม่กลมกล่อม หรือเบาเกินไป จนฟัง
ไม่ชัดเจน

๒. เสียงไม่เข้ากัน เช่น เสียงสูง เสียงต่ำ เสียงเล็ก เสียงใหญ่
 เป็นต้น

๓. ขึ้นบทนำออกเสียงสูงเกินไป

จ. เกณฑ์การตัดสิน “ความพร้อมเพรียงโดยรวม”

เกณฑ์ที่คณะกรรมการพิจารณาตัดสินคะแนนเกี่ยวกับ
ความพร้อมเพรียงในการสวดมนต์ คือ

๑. สวดไม่พร้อมเพรียงกัน เช่น การรับไม่พร้อมกัน เป็นต้น

๒. ผู้สวดนำ ขึ้นบทนำครั้งแรกอาจไม่ชอบใจหรือรู้สึกเพี้ยน
ขึ้นบทนำใหม่เป็นครั้งที่ ๒ แสดงถึงความไม่พร้อม ให้ตัดคะแนนครั้งละ ๑ คะแนน

๓. สวดข้ามบท เช่น กำหนดให้สวดทุกบท เมื่อสวดบทพุทธคุณ
จบแล้วไม่สวดบทธรรมคุณต่อจากบทพุทธคุณ แต่ข้ามไปสวดบทสังฆคุณ เป็นต้น
ลักษณะอย่างนี้ กรรมการมีสิทธิ์ที่จะพิจารณาให้คะแนนได้ไม่เกินระดับพอใช้

จ. เกณฑ์การตัดสิน “มารยาทและท่าทาง”

เกณฑ์ที่คณะกรรมการพิจารณาตัดสินคะแนนเกี่ยวกับมารยาทและความพร้อมขณะทำการประกวดสวดมนต์หมู่ฯ คือ

๑. ไม่เดินเข้าเข้าไปในสถานที่จัดประกวด (หน้าโต๊ะหมู่บูชา)

๒. กราบพระรัตนตรัยไม่พร้อมเพรียงกัน การทำความเคารพธงชาติ และพระบรมฉายาลักษณ์ไม่ถูกต้อง (ถ้ากรณีมีการตั้งธงชาติและพระบรมฉายาลักษณ์ไว้)

๓. การนั่ง การเดินเข้า และการลุกขึ้นไม่พร้อมเพรียงกันทั้งคณะ

๔. ไม่สงบนิ่งในขณะสวด มีอาการไม่สำรวม เช่น มองซ้าย-ขวา เป็นต้น

๕. ความไม่พร้อมอย่างอื่น เช่น การแต่งกายไม่เรียบร้อยทั้งที่อยู่โรงเรียนเดียวกัน เป็นต้น ให้อยู่ในดุลพินิจของคณะกรรมการ หากปรากฏว่าไม่พร้อมกรรมการมีสิทธิ์ให้คะแนนไม่เกินกว่าระดับพอใช้

คำครุ คำลหุไทย

คำลหุไทย คือ คำที่มีลำเนียงสระเป็นสระเสียงสั้น คือสระ อะ อิ อุ โอะ แอะ โอะ อี๋วะ เอียะ เอือะ เออะ ฤ ฦ กี่ บ่ บ

คำครุไทย คือคำที่มีลำเนียงสระนอกจากลหุทั้งหมดคือสระเสียงยาว และคำที่มีตัวสระก

คำพิเศษ คือคำที่มีลำเนียงเป็นสระอำ (-^๑) เป็นได้ทั้งครุและลหุ

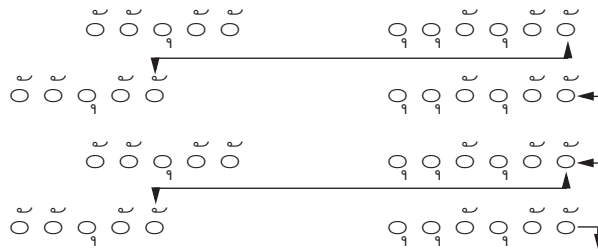

ลักษณะของคำครุ คำลหุ

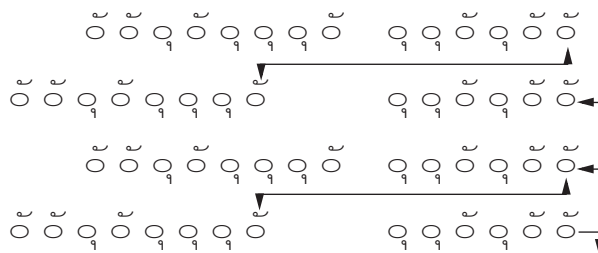
คำครุ	คำลหุ
ซ้ำ, ยาว ตั้ง (ชนิด), หนัก ก้อง (โฆสระ), สูง	เร็ว, ลั่น แผ่ว (ลลิต), เบา ไม่ก้อง (อโฆสระ), ต่ำ

วิธีการสวดอย่างใดอย่างหนึ่ง จะออกเสียงให้ใกล้เคียงกับความหมายตั้งว่ามานี้ ก็นับว่าเป็นเสียงครุ ลหุได้เหมือนกัน เรียกว่าเป็นศิลปะในการใช้เสียงให้ใกล้เคียงกับลักษณะของคำฉันท์ ข้อสำคัญต้องสวดให้มีความไพเราะตามทำนองฉันท์นั้น ๆ

แผนผังอินทรวีเชียรฉันท์

แผนผังวสันตติลกฉันท์

แบบฝึกหัดสวดมนต์หมู่สรรเสริญพระรัตนตรัย ทำนองสรภัญญะ

บทนมัสการพระรัตนตรัย (ทำนองสวดหน้า)

อะ.ระ.หัง. สัม.มา.สัม.พุท.โธ.. ภา.คะ.วา..
พุท.ธัง. ภา.คะ.วัน..ตั้ง. อะ.ภิ.วา.เท..มิ. (กราบ)
ส.ห.วาก..ชา..โต.. ภา.คะ.วะ.ตา.. สัม.โม..
สัม.มัง. นะ.มัส.สา..มิ. (กราบ)
สุ.ปะ.ภู.บัน.โน.. ภา.คะ.วะ.โต.. ส.า.วะ.กะ.สัง.โฆ..
สัง.ฆัง. นะ.มา..มิ. (กราบ)

บทนมัสการ (ทำนองสังโยค)

(นำ) นะ.โม..

(รับพร้อมกัน) ตัส./ส. ภา.คะ.วะ.โต.. อะ.ระ.หะ.โต.. สัม.มา.สัม.พุท./ธัส.สะ. (๓ จบ)

คำแนะนำในการใช้แบบฝึกหัด บทภาษาบาลี

. = ให้ออกเสียงสั้นหรือเบา .. = ให้ออกเสียงยาว หนัก หรือเต็มคำ
/ = สัญลักษณ์ของการหยุดในคำที่เป็นตัวสังโยค

การสวดทำนองสังโยค คือการสวดหยุดตรงคำที่กำหนดไว้ โดยมีคำที่เป็นตัวสะกดในแม่ก กต กข เป็นตัวกำหนด การสวดหยุด เป็นการหยุดสั้น ๆ เพียงเล็กน้อย เหมือนกับการลักหายใจ ไม่ใช่หยุดนาน ในกรณีที่มีสังโยคซ้อนกัน ๒ ตัว ให้หยุดเฉพาะตัวหน้าในคำที่มีเสียงยาว ๒ ตัว เช่น อะภิวาเทมิ ให้ออกเสียงยาวเฉพาะตัวหลัง ตัวหน้าไม่ต้องออกเสียงยาว ให้ออกเสียงเต็มคำตามปกติ ในบทพาหุงในคำว่า นิจ/จัง จะคงไว้หรือตัดออกก็ได้ เพราะเป็นคำลงท้ายบท แต่ที่สำคัญคือ ต้องลงท้ายบทจบให้ไพเราะน่าฟังอย่างมีลีลาเป็นที่ที่สุด

บทสวดพระพุทธคุณ (ทำนองสังโยค)

(นำ) อิติปิ โส..

(รับพร้อมกัน) ภา.คะ.วา.. อะ.ระ.หัง. สัม.มา..สัม.พุท./โธ..
วิช./ชา..จะ.ระ.ณะ.สัม.ปัน.โน.. สุ.คะ.โต.. โธ..กะ.วิ.ทุ..
อะ.นุ.ต./ตะ.โร.. ปุ.ริ.สะ.ทัม.มะ.สา.ระ.ถิ..
สั.ต./ถา.. เท..อะ.มะ.นุ.ส./สา..นัง.. พุท./โธ.. ภา.คะ.วา..ติ.

บทสวดพระพุทธคุณ (ทำนองสรภัญญะ)

(นำ) องค์..ใด..พระ.สัม..พุทธ.. (รับพร้อมกัน) สุ.วิ.สุท..ชะ.สัน..दान..
ตัต..มฺลุ.กะ.เลส..มาร..
หนึ่ง..ใน..พระ.ทัย..ท่าน..
รา..คือ..บ.พัน..พัช..
องค์..ใด..ประกอบ..ด้วย.. (หยุด)
โปรด..หมู่..ประชา..กร..
ชี้..ทาง..บรร.เทา..ทุกข..
ชี้..ทาง..พระ.นฤ..พาน..
พร้อม..เบญ..จะ.พิชระ..จัก..- (ต่อ)
เห็น..เหตุ..ที่..ใกล้..ไกล..
กำ..จัด..น้ำ.ใจ..หยาบ.. (หยุด)
สัตว์..โลก..ได้..พึง..พึง..
ข้า..ขอ.ประ.ณต..น้อม..
สัม..พุท..ชะ.กา..รฺญ..- (หยุด)

บ.มิ.หม่น..มิ.หมอง..มัว..
ก็..เบิก.บาน..คือ.ดอก..บัว..
สุ.วระ.คน..ชะ.กำ..จร..
พระ.กรุ.ณา..ตั้ง.สา..คร..
มะ.ละ.โถม..ชะ.กัน..ดาร..
และ.ชี้.สุข..กะ.เขม..สานต์..
อัน.พัน.โคก..วิ.โยค..ภัย..
มุ.จะ.รัส.วิ.มล..ใส..
ก็..เจ.น.จบ..ประ.จักษ์..จริง..
สัน.दान.บาป..แห่ง.ชาย..หญิง..
มะ.ละ.บาป..บำ.เพ็ญ..บุญ..
ศิ.ระ.เกล้า..บัง.คม..คุณ..
ญะ.ภาพ..นั้น..นิ.รัน..ตร.. (กราบ)

บทสวดพระธรรมคุณ (ทำนองสังโยค)

(นำ) สะ.หวาก..ชา..โต..

(รับพร้อมกัน) ภา.คะ.วะ.ตา.. ฐัม.โม.. สัน.ทิฏฺฐ./ฐิ.โก. อะ.กา..ลิ.โก.
เอ..หิ.ปัส./สิ.โก. โธ..ปะ.นะ.ยิ.โก. ปัจ./จิต.ตัง. เว..ทิ.ตัพ./โพ.
วิญ.ญ..หิ..ติ.

บทสวดพระธรรมคุณ (ทำนองสรภัญญะ)

(นำ) ฐัม มะ คือ คุณา กร (รับพร้อมกัน) ส่วน ชอบ ส่า ฐ
คฺจ ดวง ประ ที่ป ชฺช วาล

แห่ง องค์ พระ ศาส ตา จารย์

สอง สัตว์ สัน ดาน

ส ว่าง กระ จ่าง ใจ มนต์

ธรรม ไต นับ โดย มรรค ผล

เป็น แแปด พึง ยล

และ แก้ว กับ ทั้ง นฤ พาน

สม ญา โลก อุดร พิธ คาร

อัน ลึก โธ พัวร์

พิ สุทธิ พิ เศษ สุก ใส

อีก ธรรม ต้น ทาง ครร ไล

นาม ขนาน ขาน ไช

ปฏิ บัติ ปริ ยัติ เป็น สอง

คือ ทาง ดำ เนิน คฺจ (จะ) คลอง

ให้ ล่วง ลุ ปอง

ยัง โลก อุดร โดย ตรง

ช้า ขอ โอน อ่อน อุต ตะมงค์ (หยุด)

นบ ธรรม จำ นง

ด้วย จิต และ กาย วา จา (กราบ)

คำแนะนำในการใช้แบบฝึกหัด บทภาษาไทย

. = ให้ออกเสียงสั้นหรือเบา .. = ให้ออกเสียงยาว หนัก หรือเต็มคำ

ในการสวดบทภาษาไทย จะมีการใช้ลีลาหรือลูกเชื่อมเข้ามาช่วยได้ตามความเหมาะสม เพื่อให้เกิดความไพเราะในอรรถรสแห่งบทประพันธ์นั้น ๆ

การอ่านและการสวดบทภาษาไทยในอินทริเชียรฉันท์ แบ่งเป็น (ซ้าย) ๒-๓ (ขวา) ๓-๓ เช่น (อ่าน) องค์โต พระสัมพุทธ สุวิสุท ธสันดาน

(สวด) ในช่วงเว้นวรรคระหว่างคำอ่าน ให้ใส่ลีลาลูกเชื่อมเข้ามาช่วยให้เกิดความไพเราะ

การอ่านและการสวดบทภาษาไทยในวสันตคิลกฉันท์ แบ่งเป็น (ซ้าย) ๒-๒-๔ (ขวา) ๓-๓ เช่น (อ่าน) ชุมมาร สหัส สพหุพา หุวิชา วิชิตขลัง

(สวด) ในช่วงเว้นวรรคระหว่างคำอ่าน ให้ใส่ลีลาลูกเชื่อมเข้ามาช่วยให้เกิดความไพเราะ

การอ่านและการสวดบทภาษาไทยในกาพย์ฉมัง ๑๖ ให้อ่านโดยแบ่งเป็นวรรคแรก ๒-๒-๒ วรรคสอง ๒-๒ วรรคสาม ๒-๒-๒ ให้สวดโดยใช้ลีลาช่วยเพื่อให้เกิดความไพเราะ

การอ่านกับการสวดนั้นต่างกัน การสวดใช้ลีลาลูกเชื่อมเข้ามาช่วยให้เกิดความไพเราะน่าฟัง จึงห้ามหยุดเป็นวรรค ๆ เหมือนการอ่านเป็นอันขาด

บทสวดพระสังฆคุณ (ทำนองสังโยค)

(นำ) สุ.ปะ.ภู.ป็น.โน..

(รับพร้อมกัน) ภา.คะ.วะ.โต.. สา..วะ.กะ.สัง.โฆ..

อุ.ชฺ.ปะ.ภู.ป็น.โน.. ภา.คะ.วะ.โต.. สา..วะ.กะ.สัง.โฆ..

ญา..ยะ.ปะ.ภู.ป็น.โน.. ภา.คะ.วะ.โต.. สา..วะ.กะ.สัง.โฆ..

สา..มี..จิ.ปะ.ภู.ป็น.โน.. ภา.คะ.วะ.โต.. สา..วะ.กะ.สัง.โฆ..

ยะ.ทิ.ทัง.. จัต./ตา..ริ. ปุ.ริ.สะ.ยุ.คา..นิ. อัญ./ฐะ.

ปุ.ริ.สะ.ปุค./คะ.ลา.. เอ..สะ. ภา.คะ.วะ.โต.. สา..วะ.กะ.สัง.โฆ..

อา..หุ.เนย..โย.. ปา..หุ.เนย..โย.. ทัก/ชิ.เนย..โย..

อัญ.ชะ.ลี..กะ.ระ.ณี..โย.. อะ.นุ.ต./ตะ.รัง. ปุ.ญ.ญัก./เขต.ตั้ง..

โล..กัศ./สา..ติ.

บทสวดพระสังฆคุณ (ทำนองสรภัญญะ)

(นำ) สังข์ ไต ฐา วก ศาส ตา (รับพร้อมกัน) รับ ปฏิ บัติ มา
 แต่ องค์ สม เต็จ ภาะ คะ วันต์
 เห็น แจ้ง จตุ ฐัจ เสร็จ บรร- (ต่อ) ลู ทาง ที่ อัน
 ระ ัจับ และ ตับ ทุกข์ ภัย
 โดย เสด็จ พระ ผู้ ตรัส ไตร (หยุด) ปัญญา ผ่อง ไส
 ณะ อาต และ ปราศ มิว หมอง
 เห็น ห่าง ทาง ช้า คัก ปอง
 ด้วย ภาย และ วา จา ใจ
 เป็น เนื่อ นา บุญ อัน ไพ- (ต่อ) ศาล แต่ โล ภัย
 และ เกิด พิ บุญญ์ พูน ผล
 สม ญา เอา รัส ทศ พล
 อ เนก จะ นัับ เหลือ ตรา
 ช้า ขอ นบ หมู่ พระ ศรา- (ต่อ) พก ทรง คุ ณา- (ต่อ)
 นุ คุณ ประ คุจ ำ พัน
 ด้วย เชข บุญ ช้า อภิ วันท์
 อู คม ตี เรก นิ วัติ สัย
 จง ช่วย ข ัจค โพย ภัย
 จง ตับ และ กลับ เลือม สูญญ (กราบ) อัน ตราย ไต ไต

บทสวดชยลิตทิกาถาหรือบทพาหุง (ทำนองสังโยค)

(นำ) พา..หุง.

(รับพร้อมกัน)

สธ..หัต./สธ..มะ.ภิ.นิม..มิ.ตธ.สา..อุ.ขัน.ตัง.

ครี..เม..ชธ.ลัง. อุ.ที.ตธ.โฆ..ธธ.เส.นธ.มา.รัง.

ทา..นา.ที.ธัม..มธ.วิ.ธินา.. ชิ.ตธ.วา.. มุ.นิน.โท.

ตัน.เต..ชธ.สา.. ภธ.วธ.ตุ.เต.. ชธ.ยธ.ลิต./ธิ. นิ.จ./จัง.

บทสวดชยลิตทิกาถา (ทำนองสรภัญญะ)

(นำ) ปาง..เมื่อ..พระ.องค์..ประ.มะ.พทุ.-

(รับพร้อมกัน) ชธ.วิ.สุท..ชธ.ศา.ส..ดา..

ตวั.ธ..ฐึ..ธธ.นุ.ต..ตธ.ธธ.ธธ.มา..- (ต่อ)

ธิ.ณ.โพ..ธิ.บั.ล..ลัง.กั..

ชุน..มาร..สธ.หัต..สธ.พธ.หุ.พา..- (ต่อ)

หุ.วิ.ชา..วิ.ชิต..ชธ.ลัง..

ชี..คิ..ริ.เม..ชธ.ธธ.ปรธ.ทัง..

คธ.ชธ.เทีย.ม..กธธ.เทีย.ม..หา.ญ..

แส.รัง..เส.ก..ธธ.รา..อุ.ชธ.ปรธ.คิ.ษ.ฐึ..

กธ.ธธ.คิ.ต..จธ.รธ.น..ธา.ญ..

รุม..พล..พธ.หล..พธ.ยุ.หธ.ปาน..

พธธ.ส.ม.ทุ.ทธ.นธ.นธ.มา..

หวั.ง..เพ็.ธธ.ธธ.ญ..ธธ.ธธ.มุ.นิน..- (ต่อ)

ทธ.สุ.ชิน..นธ.ธา.ชา..

พธธ.ปรธ.บ..พธ.หล..พธ.ยุ.หธ.มา..- (ต่อ)

ธธ.ธธ.เล็.ธธ.มธ.ธา.ย..ธธ.ญ..

คั.ว.ย..เต..ชธ.ธธ.คั..พธธ.ทธ.ศธ.พล.. (หยุด)

ธธ.วิ.ม.ล..ธธ.ไพ.บุ.ล.ยั..

ทา..นา.ที.ธัม..มธ.วิ.ธิ.กุธ..

ชธ.นธ.นั.ธธ.มธ.โน..ธา.ม..

คั.ว.ย..เต..ชธ.ธธ.ลั.จ..จธ.ธธ.จธ.ธา.นา.. (หยุด)

แล.ธธ.นธ.มา..มิ.ธธ.คั..ธา.ม..

ชธธ.จธ..นิ.กธ..พธ.ธธ.ส.หธา.ม..

ชธ.ยธ.ลิต..ธิ.ทุ.ก..ธธ.วา.ร..

ถึ.ง..แม็.จธ.มี..ธธ.หริ.วิ.เศ.ษ..

พธ.ธธ.เต.ช..ชธ.เทีย.ม..ธา.ร..

ชธธ.ไท.ย..ธธ.ญ..พิ.ชิตธ.ธธ.ธา.ญ.. (หยุด)

ธธ.หริ.แม็.น..มุ.นิน..ธา.ร..

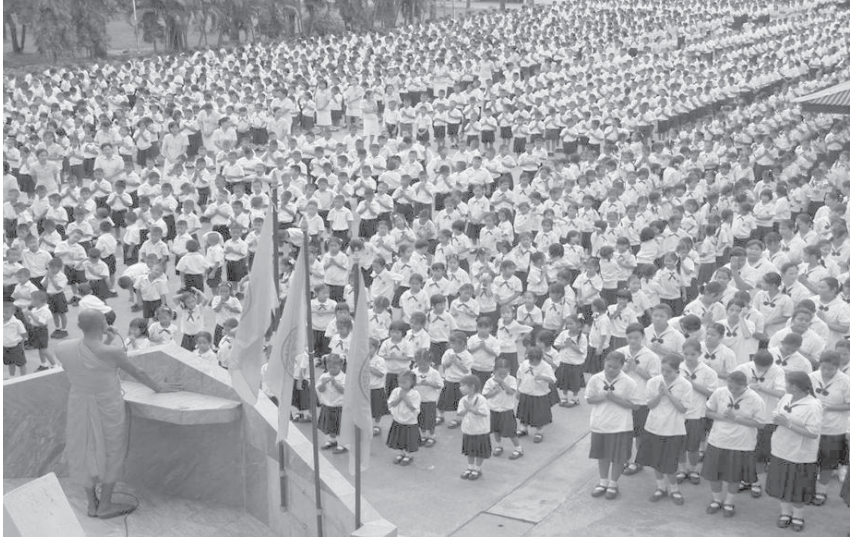
กราบ ๑ ครั้ง แสดงถึงการสวดจบในบทนี้ แล้วกราบลาพระรัตนตรัยอีก ๓ ครั้ง

ภาคผนวก

ผลการประกวดสวดมนต์หมู่สรรเสริญพระรัตนตรัย ทำนองสรภัญญะ ระดับประเทศ ปี พ.ศ. ๒๕๕๑-๒๕๕๓

ปี พ.ศ. ๒๕๕๑

ระดับประถมศึกษา

๑. รางวัลชนะเลิศ	โรงเรียนวัดสุพรรณมงคล	จังหวัดตราด
๒. รางวัลรองชนะเลิศอันดับ ๑	โรงเรียนหมู่บ้านเศรษฐิกิจา	กรุงเทพมหานคร
๓. รางวัลรองชนะเลิศอันดับ ๒	โรงเรียนบ้านเชิงคอย	จังหวัดเชียงใหม่
๔. รางวัลชมเชย	โรงเรียนเพ็ญพัฒนา	จังหวัดลพบุรี
๕. รางวัลชมเชย	โรงเรียนวัดบางพลีใหญ่ใน	จังหวัดสมุทรปราการ
๖. รางวัลชมเชย	โรงเรียนวัดพระมหาธาตุ	จังหวัดนครศรีธรรมราช
๗. รางวัลชมเชย	โรงเรียนไพฑูรย์วิทยา	จังหวัดสระบุรี
๘. รางวัลชมเชย	โรงเรียนวัดคอนไก่เตี้ย	จังหวัดเพชรบุรี
๙. รางวัลชมเชย	โรงเรียนวีรนาทศึกษา	จังหวัดพัทลุง

ระดับมัธยมศึกษา

๑. รางวัลชนะเลิศ	โรงเรียนสตรีวัดอัมพรสวรรค์	กรุงเทพมหานคร
๒. รางวัลรองชนะเลิศอันดับ ๑	โรงเรียนลำปางกัลยาณี	จังหวัดลำปาง
๓. รางวัลรองชนะเลิศอันดับ ๒	โรงเรียนสมุทรสาครวิทยาลัย	จังหวัดสมุทรสาคร
๔. รางวัลชมเชย	โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระศรีนครินทร์ภูเก็ต	จังหวัดภูเก็ต
๕. รางวัลชมเชย	โรงเรียนชิโนรสวิทยาลัย	กรุงเทพมหานคร
๖. รางวัลชมเชย	โรงเรียนปากเกร็ด	จังหวัดนนทบุรี
๗. รางวัลชมเชย	โรงเรียนประเทียบวิทยาทาน	จังหวัดสระบุรี
๘. รางวัลชมเชย	โรงเรียนราชโบริกานุเคราะห์	จังหวัดราชบุรี
๙. รางวัลชมเชย	โรงเรียนแม่วิมวิทยาคม	จังหวัดเชียงใหม่

ปี พ.ศ. ๒๕๕๒

ระดับประถมศึกษา

๑. รางวัลชนะเลิศ	โรงเรียนบ้านเกาะโพธิ์ (วันครู ๒๕๐๐)	จังหวัดชลบุรี
๒. รางวัลรองชนะเลิศอันดับ ๑	โรงเรียนหมู่บ้านเศรษฐิกิจา	กรุงเทพมหานคร
๓. รางวัลรองชนะเลิศอันดับ ๒	โรงเรียนวัดบางตลาดฯ	จังหวัดฉะเชิงเทรา
๔. รางวัลชมเชย	โรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง	กรุงเทพมหานคร
๕. รางวัลชมเชย	โรงเรียนวัดช่องลม	จังหวัดราชบุรี
๖. รางวัลชมเชย	โรงเรียนอนุชนวัฒนา	จังหวัดนครสวรรค์
๗. รางวัลชมเชย	โรงเรียนเซนต์ไมเกลอส	จังหวัดพิษณุโลก
๘. รางวัลชมเชย	โรงเรียนบุญพิทักษ์วิทยา	จังหวัดเชียงใหม่
๙. รางวัลชมเชย	โรงเรียนเทศบาลวัดนางลาด	จังหวัดพัทลุง
๑๐. รางวัลชมเชย	โรงเรียนบ้านยาง “คุรุราษฎร์รังสรรค์”	จังหวัดบุรีรัมย์

ระดับมัธยมศึกษา

๑. รางวัลชนะเลิศ	โรงเรียนลำปางกัลยาณี	จังหวัดลำปาง
๒. รางวัลรองชนะเลิศอันดับ ๑	โรงเรียนปากเกร็ด	จังหวัดนนทบุรี
๓. รางวัลรองชนะเลิศอันดับ ๒	โรงเรียนชัยฉิมพลีวิทยาคม	กรุงเทพมหานคร
๔. รางวัลชมเชย	โรงเรียนประเทียวิทยาทาน	จังหวัดสระบุรี
๕. รางวัลชมเชย	โรงเรียนสตรีนครสวรรค์	จังหวัดนครสวรรค์
๖. รางวัลชมเชย	โรงเรียนสมุทรสาครวิทยาลัย	จังหวัดสมุทรสาคร
๗. รางวัลชมเชย	โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์	จังหวัดตราด
๘. รางวัลชมเชย	โรงเรียนชุมพลโพธิ์พิสัย	จังหวัดหนองคาย
๙. รางวัลชมเชย	โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระศรีนครินทร์ภูเก็ต	จังหวัดภูเก็ต
๑๐. รางวัลชมเชย	โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์	จังหวัดกาฬสินธุ์

ปี พ.ศ. ๒๕๕๓

ระดับประถมศึกษา

๑. รางวัลชนะเลิศ	โรงเรียนคลองหนองใหญ่ (ทองคำ ปานชำนาญสุรณ)	กรุงเทพมหานคร
๒. รางวัลรองชนะเลิศอันดับ ๑	โรงเรียนไพฑูรย์วิทยา	จังหวัดสระบุรี
๓. รางวัลรองชนะเลิศอันดับ ๒	โรงเรียนวีรนาทศึกษามูลนิธิ	จังหวัดพัทลุง
๔. รางวัลชมเชย	โรงเรียนหมู่บ้านเศรษฐิกิจฯ (พุ่มประดับราษฎร์สามัคคี)	กรุงเทพมหานคร
๕. รางวัลชมเชย	โรงเรียนบุญพิทักษ์วิทยา	จังหวัดเชียงใหม่
๖. รางวัลชมเชย	โรงเรียนวัดพระมหาธาตุ	จังหวัดนครศรีธรรมราช
๗. รางวัลชมเชย	โรงเรียนชุมชนบ้านหนองบัวถา	จังหวัดนครราชสีมา
๘. รางวัลชมเชย	โรงเรียนวัดช่องกลาง	จังหวัดราชบุรี
๙. รางวัลชมเชย	โรงเรียนวัดเวฬุราชิน	กรุงเทพมหานคร
๑๐. รางวัลชมเชย	โรงเรียนเทศบาล ๑ กาฬสินธุ์พิทยาสีห์	จังหวัดกาฬสินธุ์

ระดับมัธยมศึกษา

๑. รางวัลชนะเลิศ	โรงเรียนชินโรรสวิทยาลัย	กรุงเทพมหานคร
๒. รางวัลรองชนะเลิศอันดับ ๑	โรงเรียนพรหมานุสรณ์ จังหวัดเพชรบุรี	จังหวัดเพชรบุรี
๓. รางวัลรองชนะเลิศอันดับ ๒	โรงเรียนสตรีสมุทรปราการ	จังหวัดสมุทรปราการ
๔. รางวัลชมเชย	โรงเรียนพัทลุง	จังหวัดพัทลุง
๕. รางวัลชมเชย	โรงเรียนสารคามพิทยาคม	จังหวัดมหาสารคาม
๖. รางวัลชมเชย	วิทยาลัยนาฏศิลป์นครศรีธรรมราช	จังหวัดนครศรีธรรมราช
๗. รางวัลชมเชย	โรงเรียนนครสวรรค์	จังหวัดนครสวรรค์
๘. รางวัลชมเชย	โรงเรียนบ้านเกาะโพธิ์ (วันครู ๒๕๐๐)	จังหวัดชลบุรี
๙. รางวัลชมเชย	โรงเรียนภัทรญาณวิทยา	จังหวัดนครปฐม
๑๐. รางวัลชมเชย	โรงเรียนวังน้ำเย็นพิทยาคม	จังหวัดสระแก้ว

ลำดับการเข้าประกวด
สวตมนต์หมู่สรรเสริญพระรัตนตรัย ทำนองสรภัญญะ

ยืนรอเพื่อเข้าแข่งขัน

การเดินเข้าเข้าไปหน้าโต๊ะหมู่บูชาด้วยความพร้อมเพรียงกัน
แล้วนั่งกราบพระรัตนตรัย

การกราบเบญจางคประดิษฐ์ที่ถูกต้อง

อัญชติ

วันทา

อภิวาท

การประนมมือในการแข่งขัน
สวดมนต์หมู่สรรเสริญ
พระรัตนตรัย ทำนองสรภัญญะ

ผู้แทนทีมชนะเลิศระดับประเทศ
เข้ารับโล่รางวัลพระราชทานจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
ในพิธีเปิดงานสัปดาห์ส่งเสริมพระพุทธศาสนา เนื่องในเทศกาลวิสาขบูชา

นายสด แดงเอียด อธิบดีกรมการศาสนา
ให้สัมภาษณ์สื่อมวลชน
โครงการจัดประกวดสวดมนต์หมู่สรรเสริญพระรัตนตรัย ทำนองสรภัญญะ

ภาพกิจกรรมการประกวดสวดมนต์หมู่สรรเสริญพระรัตนตรัย ทำนองสรภัญญะ
ระดับจังหวัด

สถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนได้สวดมนต์ทั้งโรงเรียน

